

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת מנחות פ"ו - צ"ב
שבת פר' תולדות | כ"ו בחשוון - ב' בכסלו (4-10 לנובמבר)

דף פ"ו: הפקת שמן למנורת המקדש

את נרות המנורה שבבית המקדש צריך להדליק משמן זית מובחר ביותר. המשנה הנלמדת בדף זה מספרת שהיו שלוש תקופות בשנה של מסיקת זיתים והיא קובעת איזה שמן ראוי למנורה.

הזיתים שנמצאים בראש העץ מבשילים ראשונים כי הם חשופים לאור השמש כל היום. תחילה ליקטו את הזיתים שבראש העץ, כתשו אותם והניחו את הזיתים בתוך סל כדי לאגור את השמן שנוזל מהם. השמן הזה כשר למנורה כי הוא משובח ביותר. לאחר מכן מכניסים את הזיתים תחת קורת בית הבד הכבדה ומועכים אותם תחת משקל עצום ושוב יוצא מהם שמן. השמן הזה כבר אינו כשר למנורת בית המקדש אך הוא כשר למנחות. לאחר מכן טחנו את הזיתים והפיקו מהם שמן נוסף. לאחר תקופה הבשילו גם הזיתים שנמצאים באמצע האילן וגם הם עברו תהליך זהה. השמן הראשון שהופק מהם כשר למנורה. לאחר תקופה ליקטו את הזיתים התחתונים ביותר, שלעולם אינם מבשילים היטב ולכן מניחים אותם על הגג כדי שיחשפו לשמש ויבשילו עוד.

דף פ"ז: רבי יוסי בן חלפתא

רבי יוסי המוזכר במשנה הוא רבי יוסי בן חלפתא, שנולד בציפורי ורבו המובהק היה רבי עקיבא. הוא היה בין התנאים שהוסמכו על ידי רבי יהודה בן בבא רגעים לפני רציחתו על ידי הרומאים. במשנה ישנן למעלה משלוש מאות הלכות בשם רבי יוסי. הנשיא רבן שמעון בן גמליאל העמיד את רבי יוסי כרב לבני יהודה, שאחר כך נודע כרבי יהודה הנשיא עורך המשנה. רבי יוסי חיבר את הגריתא "סדר עולם" שבה מתוארים ארועים מבריאת העולם ומאורעות בתנ"ך. המישה בנים גדולים בתורה הותיר אחריו רבי יוסי, וכשנפטר התאבלו עליו כל בני דורו עד שהתלמוד במסכת מועד קטן אומר שמרזבי העיר ציפורי, שבה התגורר, הטיפו דם ביום פטירתו.

דף פ"ח: קני המנורה

ה' ציונה את אהרן הכהן להדליק בכל יום את נרות המנורה שבבית המקדש. לאחר כל יום היתה מצוה נוספת להכין את הנרות, כלומר: להוציא את השמן שנותר ואת הפתילה השרופה. המנורה עצמה היתה גדולה ועשויה מזהב טהור - אם כן, איך הצליחו להוציא את השמן מתוך הנרות?

רב ששת אומר שהקנים שעליהם היו הנרות, נעשו בצורה מיוחדת של חוליות חוליות, כדי שאפשר יהיה לכופף את הנרות וכן ישפך מהם השמן.

דף פ"ט: כלי מדידה בבית המקדש

בבית המקדש היו כלי מדידה שונים כדי למדוד שמן, מים וזין שהוקרבו על המזבח כמנחות או כנסכים. חז"ל קיבלו מדור דור שהיו בבית המקדש שבעה סוגים שונים של כלי מדידה של משקים, לצרכי בית המקדש. למשל, יש קרבנות שמקריבים אותם "חצי הין" - ה' היה כלי מדידה בכמות של חצי הין. תנא קמא אומר שאחד מכלי המדידה שהיה בבית המקדש היה בשיעור "הין".

מן התלמוד

סדר קדשים
מסכת מנחות, דף פ"ט

"מאן דאמר ממטה למעלה שיערו - התורה חסה על ממונו של ישראל, ומאן דאמר ממועלה למטה שיערו - אין עניות במקום עשירות"

איצטריך - נצרך
דהבא - זהב

הסבר: התלמוד מביא שתי שיטות לגבי האופן בו מילאו את השמן בנרות מנורת המקדש. לשיטה אחת חסכו בשמן, משום שהתורה לא רוצה לבזוז את ממונו של ישראל, ואילו לשיטה השנייה שמו יותר שמן, משום שבמקום עשירות כמו המקדש לא ראוי לנהוג בחסכנות כמו עניים.

על המפה

שכונת כרם אברהם בירושלים

שכונת כרם אברהם בירושלים, ממוקמת בין שכונת גאולה ומחנה שנלר. מקור השם "כרם אברהם" הוא על שם כרם שהייתה במקום בבעלותו של ערבי מחברון שנקרא "אלח'לילי". פירוש המילה הזו היא "החברוני" וגם "הידיד", והכוונה היא לאברהם אבינו ידיד ה'.

הקונסול הבריטי בירושלים ג'יימס פין, שהיה נוצרי, דובר עברית וחובב תנ"ך, רכש את המקום בשנת 1852, והקים שם חווה חקלאית ברוח התנ"ך כדי להעסיק יהודים. כאשר פין עזב את הארץ בשנת 1863 הוא מכר את המקום לפועלים, והם הקימו שם את שכונת "כרם אברהם". המשוררת זלדה התגוררה בשכונה, וביתה ברחוב צפניה 31, משמש מקום ביקור בסירים בירושלים.

היהודים שעבדו בכרם אברהם, 1855
(Wikipedia)

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער:

מצד שני:
טענו ילדיו: אדם לא עושה דין לעצמו. גם אם אדון כהן החנה את רכבו לא כמו שצריך, זו לא סיבה לגרום לו נזק. אם נגרם, צריך להשאיר את הפרטים ולהסדיר את העניינים בשיחה ישירה בין השניים.

מצד אדון חסם
טוען אדון כהן: אדון לוי חסם
לי את החניה, הייתי חייב לצאת
ולא הייתה לי ברירה אלא לפגוע
לו קצת ברכב. כל נזק שנגרם
הוא באשמתו ובאחריותו ואני
לא הייתי צריך להשאיר פתק עם
הפרטים שלי.

ו...מה?
שבת?

ԱՄԵՐԻԿԱ
(ՊԵՆՆ ԻՆԴԻԱ ՊԵՆՆԱԼԻԱ-
ԼԵՆԻՆԻ իՆԴԻԱ)

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האישה המצוירת בציור?
- 2 מי האיש בתמונה על הקיר ומה הקשר שלו לאישה?
- 3 איזה שיר כותבת האישה בציור?
- 4 מהו הספר המונח על השולחן?

1 דקות

לִשְׁמֹאל מִסַּע זֶה עֲשֵׂה לְפָנֶיךָ
וְנִלְכֵּךְ אֶת מִלֵּךְ אֶת זֶה אֶת, לְפָנֶיךָ
"סֵם שֶׁיָּשָׁא כִּכְךָ": מִסְמָלִים לְפָנֶיךָ זֶה
"עֵלֶךְ לֹא עֵלֶךְ" לְפָנֶיךָ מִסַּע
(לְפָנֶיךָ מִסַּע לְפָנֶיךָ מִסַּע מִסַּע)

מי אני?

3 דקות

- א. נולדתי ברוסיה בשנת 1902 - תרס"ב, והלכתי לעולמי בגיל 92, בשנת תשנ"ד.
- ב. הייתי האדמו"ר השביעי והאחרון לחסידות חב"ד.
- ג. הייתי בן דודה של המשוררת זלדה.
- ד. שלחתי שליחים של חב"ד לעזור ליהודים בכל העולם.
- ה. עסקתי רבות בקרוב רחוקים ובענייני גאולה ומשיח.

לְפָנֶיךָ מִסַּע לְפָנֶיךָ מִסַּע
לְפָנֶיךָ מִסַּע לְפָנֶיךָ מִסַּע

5778

ה'תשע"ח
70 שנה למדינה

5727

ה'תשכ"ז
הרב אריה לויין

5708

ה'תש"ח
ששת הימים

5707

ה'תש"ז
מלחמת העצמאות

5699

ה'תרצ"ט
שואה

5657

ה'תר"ץ
הרצל

5323

ה'רמ"ח
רבי יוסף קארו

5260

ה'תש"ס
1500 הנהגה

5258

ה'תש"ח
גירוש ספרד

4900

ה'תש"ח
הרמ"ב

4800

ה'תש"ח
רש"י

4650

ה'תש"ח
רבי סעדיה גאון

4260

ה'תש"ח
ימי הביניים

510

ה'תש"ח
תקופת הראשונים

סדר קודשים, מסכת מנחות, דפים צ"ב

דף צ"ב: יד הקדש על העליונה

גזברי ההקדש בבית המקדש היו קובעים הסכמים עם סוחרים ועם ספקים לצורך קניית מצרכים שנוקדו להם להקדשה בבית המקדש. בתקופת הקציר היו הגזברים משלמים כסף לסוחר ובתמורה לכך הוא התחייב לספק להקדש יינות וסולת במהלך כל השנה.

מחירים הם דבר לא קבוע, אולם כשאדם עושה עסקה ומשלם, הוא יקבל את הסחורה שקנה בין אם עלה מחירה לאחר העסקה ובין אם ירד מחירה. אבל לגבי הקדש ישנו דין מיוחד לטובת הקדש. אם כשסוכם העסקה היה מחיר הסולת ארבעה סאים סולת בסלע ואחר כך עלה המחיר ואפשר לקנות רק שלושה סאים בסלע - על הסוחר לספק את הסחורה לפי המחיר הישן. ולהפך: אם כשסוכם העסקה היה מחיר הסולת שלושה סאים סולת בסלע ואחר כך ירד המחיר ואפשר לקנות ארבעה סאים סולת בסלע - על הסוחר לספק את הסחורה לפי המחיר החדש. הלכה זו קרויה: "יד הקדש על העליונה".

דף צ"א: הכבשה שהוקדשה והמליטה

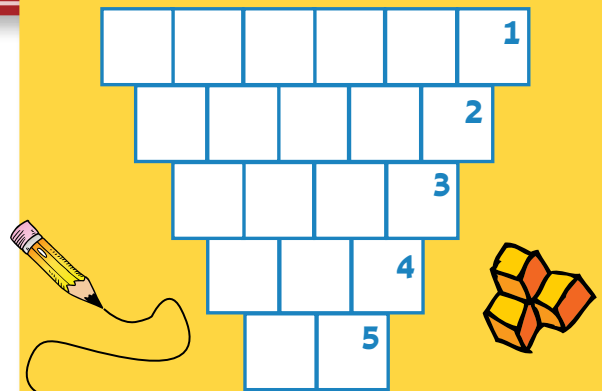
ראובן הקדיש כבשה לקרבן שלמים, והשאיר אותה אצל רועה הצאן עד שיגיע הרגל והוא יעלה לבית המקדש כדי להקריבה. באחד הימים אמר לו רועה הצאן שהכבשה שהוקדשה לקרבן שלמים המליטה טלה. על פי ההלכה שכתובה בדף זה, קרבן שהוליד, גם הולד הרי הוא קרבן, ולכן יש להקריב טלה זה לקרבן שלמים.

דף צ"ב: מצות סמיכה

אדם שמביא קרבן לבית המקדש, צריך לקיים בו מצות "סמיכה". את ה"סמיכה" עושים על ידי שמניחים את הידים על ראשו של הקרבן, לפני ששוחטים אותו, ונשענים עליו. המילה "סמיכה" היא מלשון, סומך, נשען. בשעה שבעל הקרבן עושה "סמיכה", אם הקרבן הוא קרבן "חטאת", או קרבן "אשם" או קרבן "עולה", הוא מתודה על חטאיו, על העברות שעשה.

חידת פירמידה

פיתרו את חידת הפירמידה ההפוכה הבאה:

1. יפה, סימטרי, נעים
2. אחד מכלי המקדש
3. שם משפחתו של אסטרונוט ישראלי
4. דג מפורסם מסרט מצויר
5. אותו אכלו בני ישראל במדבר

יש לי מושג | זבל"א

"זה בורר לו אחד", או בראשי תיבות זבל"א, הוא מושג משפטי שמתאר מצב בו כל אחד מבעלי הדין בוחר לו דין אחד, והשניים בוחרים להם דין שלישי, וכך נוצר בית דין ששני הצדדים מרוצים ממנו.

שאלות השבוע

- איך מקיימים את מצות סמיכה?
- מה פירוש הביטוי "יד הקדש על העליונה"?
- מיהו רבי יוסי המוזכר במשנה, היכן נולד ומי היה רבו המובהק?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagrala@medison.co.il ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים. הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון